

Парфентій Л.А.,
к.е.н., доцент кафедри соціально-економічних дисциплін
Сумської філії Харківського національного
університету внутрішніх справ, м. Суми
Закутайло А.О.,
студентка Сумської філії Харківського національного
університету внутрішніх справ, м. Суми

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

У сучасному світі розвиток національної економіки набуває все більшого значення. Кожна держава прикладає максимум зусиль, спрямованих на досягнення цієї мети. Тому з'ясування чинників розвитку економіки держави є дуже важливим для того, щоб визначити перспективи функціонування, її роль і місце у системі світового господарства.

Оскільки Україна значний період існувала не як окрема незалежна держава, а як структурна одиниця інших країн, стадія виникнення та утворення її як дійсної національної господарської системи з усіма ознаками нації та національної економіки відбулася з отриманням незалежності у 1991 році. На сьогоднішній день Україна відстає від більшості країн майже за всіма макроекономічними критеріями та показниками, що заважає забезпечити взаємодію з зовнішнім світом. Тому виявлення позитивних чинників розвитку національної економіки України набуває ще більшого значення.

У науковій літературі шляхи розв'язання даної проблеми різняться, що можна побачити в працях таких науковців як: Х. Баша, Л. Білецька, В. Базилевич, Р. Солоу, Е. Тоффлер, Л. Шаульська, І. Шовкун та багатьох інших.

Національна економіка – являє собою організаційно-економічну систему взаємопов'язаних сфер господарської діяльності людей, якій властива технологічна та територіально-галузева пропорційність, обмежена державними кордонами.

Після здобуття незалежності перед Україною постала проблема формування та розвитку власної господарської системи. Відповідні економічні реформи було розпочато одразу після здобуття незалежності України, які тривають і досі. Економічні реформи ознаменували період переходу (трансформації) національної економіки України до нового типу господарювання – змішаної економіки або, якщо говорити більш конкретно, до моделі соціально орієнтованої ринкової економіки [1].

Національна економіка України є цілісним організмом, що включає в себе систему галузей, різних видів виробництва та територіальних комплексів, які між собою гармонічно взаємопов'язані. В основу національної економіки закладено політичний та економічний суверенітет, тобто верховенство державної влади щодо прийняття політичних і економічних рішень.

З метою стабільного розвитку національної економіки перш за все необхідними є сприятливе ринкове середовище та ефективна система її державного регулювання.

Для розвитку даних сфер економіки необхідно здійснити ряд змін соціальних цінностей, ідеологій, що є одним з головних чинників інституціональних змін. Успішні інституціональні зміни означають як виникнення нових інститутів, так і трансформацію старих, що передбачають наявність відповідного інституціонального підґрунтя, яке можна трактувати як готовність суспільства до створення та функціонування даних інститутів [2].

Формування інституціонального середовища розвинутого ринкового господарства означає змін системи соціальних цінностей і, в першу чергу, спонукальних мотивів поведінки частини суспільства.

Механізм державного регулювання економіки містить багато недоліків, а саме: недостатні зусилля держави для створення сприятливих умов приватному, зокрема малому та середньому бізнесу; розвитку новітньої фундаментальної та прикладної науки, техніки і технології, інноваційних процесів; стримування процесів надмірної міграції робочої сили; пошуку векторів зовнішнього співробітництва, вирішення економіко-екологічних проблем, розмежування сфер влади та бізнесу, а також нагального вирішення політичної ситуації в країні, «вгамування» інтересів олігархічних кланів і груп з концентрованими інтересами. Ефективна роль держави у вирішенні соціально-економічних, екологічних і політичних питань повинна надалі тільки посилюватись, щоб ці питання вирішувались з урахуванням інтересів усього суспільства, а не окремих кланів, політиків та олігархів [3].

Крім того, в Україні мають бути створені економічні, соціальні, правові, організаційні, виховні та інші умови, які сприятимуть покращенню демографічної ситуації та виведенню її з кризового стану. Одним з головних аспектів у цьому випадку є зміцнення інституту сім'ї. Збагачення та збереження шлюбно-сімейних традицій - є важливою умовою подолання демографічної кризи в Україні.

Загалом національна економіка виступає як досягнутий під впливом сукупності факторів цілісний організм, який функціонує за певними законами. Для стабільного розвитку національної економіки нашої держави перш за все необхідним є сприятливе ринкове середовище та ефективна система державного регулювання. Однією з основних причин невдалого розвитку національної економіки України є те, що у державі не створено необхідної упорядкованої нормативно-правової бази та умов для нормального функціонування і конкурентного розвитку підприємницьких структур усіх форм власності та господарювання. На даний час триває складний період державного становлення. Більшість важливих рішень, які заклали основу економічного розвитку української держави, після набуття незалежності часто приймалися спонтанно, без належного обґрунтування та врахування суспільних інтересів. Структура економіки не є стабільною, а постійно змінюється під впливом внутрішніх і зовнішніх чинників. Тобто відбуваються структурні зрушення, що супроводжуються прогресивними чи депресивними змінами в економіці. Унаслідок цього економічний потенціал нашої держави на даний момент є ослабленим, що не дає змогу Україні інтегруватися до світової економіки.

Список використаних джерел

1. Беляєв О. О. Політична економія : навч. посіб. / О. О. Беляєв, А. С. Бебело. – К. : КНЕУ, 2001. – 328 с.

2. Сірко А. В. Економічна теорія. Політекономія : навч. посіб. / А. В. Сірко. – К. : ЦУЛ, 2014. – 416 с.
3. Мочерний С. В. Економічна теорія / С. В. Мочерний, М. В. Довбенко. – К. : Академія, 2004. – 856 с.

Помаза-Пономаренко А. Л.,
к.держ.упр., начальник наукового відділу проблем державної безпеки
навчально-науково-виробничого центру Національного університету
цивільного захисту України

МОВНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ: ФУНКЦІОНАЛИ ТА НОВАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Вітчизняна та світова практика показує, що існуючі протиріччя у сфері ефективного соціально-економічного розвитку найбільш доцільно долати, використовуючи цілеспрямовані механізми державного впливу, які відзначаються прогностичністю, мотиваційністю, системністю, наслідковістю й актуальністю. При цьому конкретні механізми такого впливу повинні розроблятися виключно на підставі науково обґрунтованих та методично вивірених теоретичних положень.

Мовна політика є тим функціоналом, що забезпечує соціально-економічний розвиток. Вона становить сукупність засадничих принципів і практичних дій, спрямованих на регулювання суспільних відносин у країні через розвиток мовної системи у певному напрямі. Від мовної політики залежить мовна ситуація у багатомовному суспільстві. Уряд може стимулювати розвиток багатомовності в державі, стримувати і звужувати функціонування мов недержавних націй, нерідко доводячи їх до повного зникнення [3]. Саме така розстановка акцентів у формуванні та реалізації мовної політики нами здійснена не випадково, оскільки вона є тим інструментом, що забезпечує розвиток мовної системи, збереження та передачу історико-культурних традицій і безпеку в суспільстві.

Аналіз сучасного стану функціонування мовної політики в Україні дозволяє стверджувати, що в його межах формуються тенденції щодо синергетичного розвитку такої політики. На жаль, вони подекуди відзначаються не однозначним характером. На наше переконання до них можна віднести, по-перше, прийняття мовної статті Закону України «Про освіту» [1]. А по-друге, пропозицію міністра закордонних справ Павла Клімкіна щодо запровадження на вітчизняних теренах паралельно з кириличною абеткою також латинської [4].

У цьому контексті можемо одразу зауважити, що успішнішим прикладом такого абеткового переходу може служити той, що був здійснений у Сербії, Чехії та Туреччині [4]. Важливо, що в останній країні цей перехід відбувався лише протягом 2 місяців, швидкість і ефективність якого забезпечив політичний режим тодішньої Туреччини – авторитаризм на чолі з Ататюрком. До речі, подібний абетковий перехід започатковано і в Казахстані у 2017 році.